

Åstorps kommuns Omvärldsanalys 2022

Bildningsnämnden

Beslutad av:
Nämndsnamn 20xx-xx-xx
DNR 20xx/xx

Innehållsförteckning

Förvaltning.....	4
Trender	4
Förändringar i lagstiftning och politik.....	7
Utmaningar	7
Beredskap och gap.....	8
Händelser 2022 samt planår 2023-2024	8

Förvaltning

Trender

Anvisning

Här skriver du om de trender som du ser i din verksamhets omvärld framöver.
Skriv gärna i flytande text och lyft ut några punkter med det absolut viktigaste.

Enligt en rapport från RKD 2021-02-15 konstaterar man att Sverige idag står inför en demografisk utmaning. Så är det även i Åstorp. Framgent finns det dessutom ett behov av att öka effektiviteten i kommunerna, då de ekonomiska resurserna är knappa och servicegraden behöver öka.. RKA konstaterar *att få kommuner är bra på allt men alla är bra på något*. Det som förenar de framgångsrika kommunerna är bl.a. politisk stabilitet, helhetssyn, förtroende, ordning och reda och en framåtsträvande kultur.

SKR konstaterar att antalet barn i små och medelstora kommuner kommer att öka med 15-20 % de närmaste 10 -15 åren.

Åldersstruktur 0-19 år av total befolkning - senaste uppgiften från Kolada 2019:

- 27,3 % Åstorp
- 26,2 % Bjuv
- 22,9 % Klippan
- 22,9 % Riket

Utifrån Åstorps perspektiv planeras det för en omfattande nybyggnation av bostäder med en planerad uppstart sommaren 2021 av bostäder i centralorten samt planerad nybyggnation i Nyvång, Kvidinge och sedermera i Hyllinge. Även generationsväxlingen i befintliga villaområden gör att andelen barnfamiljer kommer att öka. Detta kommer att medföra volymökningar av barn och unga och därmed innebära att befintliga lokaler inte räcker till och i vissa delar är kraftigt underdimensionerade. Det behöver tillföras lokaler till förskola och grundskola i stor omfattning de närmaste åren.

Då Åstorps kommun till större delen har många små enheter i förskolan krävs det ur ett pedagogiskt och ekonomiskt perspektiv, att vid nybyggnation bygga större enheter, då dessa främjar samverkan mellan personalen samt en ökad effektivitet gällande personalresurserna.

En ökad bostadssegregation

I hela Sverige ökar bostadssegregationen generellt, så även i Åstorps kommun. Boendesegregationen påverkar skolsegregationen och detta gör att framförallt centralortens förskolor och grundskolor i Åstorp påverkas. Stor andel elever på Haganässkolan, ca 80%, har annat modersmål än svenska och situationen på förskolorna i område Centrum är densamma.

Andel utländsk bakgrund bland elever i årskurs 1-9 kommunala skolor - senaste uppgiften från Kolada 2019:

- 35 % Åstorp
- 37 % Bjuv
- 29 % Klippan
- 26 % Riket

Samband mellan elevernas kunskapsresultat och deras socioekonomiska situation

All skolforskning pekar på den stora korrelationen mellan elevernas kunskapsresultat och deras socioekonomiska situation. Även vårdnadshavarnas utbildning påverkar i hög grad elevernas möjlighet att nå goda kunskapsresultat.

Ekonomiska förutsättningar

Åstorp bedriver en grundskoleverksamhet som är effektiv, då man i RKA-rapporten 21-02-15 tittar på kommunernas resultat; resurser kopplade till kvalitet. Grundskolan har ett resursindex på 89 där det högsta värdet att uppnå är 100. Motsvarande siffra för förskolan är 24. Detta beror på bl.a. de små förskolenheter som finns i kommunen och som förvärrar effektivitet och samverkan samt på en förhållandevis hög behörighet gällande förskollärare (55 %). Det är dock viktigt att inte ge avkall på utbildade och behöriga lärare, då utbildad personal kan medföra ett mer gynnsamt ekonomiskt läge.

Nettokostnader/elev kommunal grundskola åk 1-9 - senaste uppgiften från Kolada 2019:

- Åstorp - 114 615 kr
- Bjuv - 110 685 kr
- Klippan - 138 637 kr
- Riket - ca 116 000 kr

Kostnad i kommunal förskola kr/inskrivet barn - senaste uppgiften från Kolada 2019:

- Åstorp - 166 793 kr
- Bjuv - 157 930 kr
- Klippan - 154 765 kr
- Riket - ca 157 000 kr

Det finns en generell, positiv trend i elevernas kunskapsresultat.

Resultatet för elever som i årskurs 9 har uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har de senaste tre åren varit förhållandevis stabilt:

- År 2018 - 74,4%.
- År 2019 - 66,4%
- År 2020 - 72,8%
- Riket 2020 - ca 77%
-
- Andelen elever som är behöriga till yrkesprogram har legat stabilt de senaste åren, bortsett för 2019, då resultatet gick ner.
- År 2018 - 87%.
- År 2019 - 80 %
- År 2020 - 87 %.
- Riket 2020 - ca 83%.

Andel elever i grundsärskolan och i träningskolan har ökat markant

De senaste åren har antalet elever i särskolan och träningskolan ökat rejält, vilket är en trend i Familjen Helsingborg som helhet. Detta medför att kostnaderna för särskolan ökar i stor omfattning och att nuvarande lokalytor är underdimensionerade.

Kommunal vuxenutbildning

Covid 19 pandemin kommer påverka de arbetstagare som förlorat sina jobb och detta kommer troligen att medföra ett ökat tryck på den kommunala vuxenutbildningen. En stor farhåga är att fler elever, med största sannolikhet, kommer lämna gymnasieskolan utan gymnasieexamen

de närmaste åren pga pandemin och hur den har påverkat undervisningen på gymnasiet och elevernas lärande.

Generellt i Sverige finns det en brist på utbildad personal

Inom förskola, grundskola och fritidshem finns det stora problem med kompetensförsörjningen. Det är svårt att rekrytera behörig personal, så också i Åstorp. Detta gäller i första hand inom förskolan och fritidshemmet men det finns även svårigheter inom grundskolan. De senaste årens kompetensförsörjningsproblem och rörligheten på arbetsmarknaden har bidragit till en ökande löneglidning.

Den nationella digitaliseringsstrategin

I denna lyfts utbildningsverksamheten fram som en viktig del av Sveriges digitala utveckling och att vara en nation i framkant. En hävstång i detta arbete är de kompetenshöjande insatserna för att få en likvärdig utbildning inom förskola och skola. Digitalisering, programmering och artificiell intelligens blir en allt större grad av samhällets vardag och en viktig del för våra barn och unga att förstå och kunna hantera. Under det senaste årets pandemi har digitaliseringen tagit stora steg framåt både vad det gäller undervisning och digitala möten, vilket kommer att medföra en framtida ökning av användandet av digitala verktyg och tjänster.

Allt fler gymnasieelever i Åstorp

Under läsåret 2020/2021 ökade antalet gymnasieelever i Åstorp. Det uppkom dock en ny situation; trots en högre andel behöriga elever till gymnasiet, konstaterades det att färre elever än förväntat påbörjade sin gymnasieutbildning eller att eleverna valde att hoppa av sin påbörjade gymnasieutbildning under hösten.

Ökad valkompetens hos eleverna

Eleverna valkompetens är en viktig fråga att arbeta med, då vi ser att kommunen har många elever som hoppar av gymnasiet, främst från de yrkesinriktade gymnasielinjerna. Det är också många elever som går ett fjärde år för att kunna avsluta sina gymnasiestudier. Det är viktigt att redan i tidig ålder arbeta med barn och unga gällande fortsatt utbildning arbetsliv utifrån olika perspektiv och den nya planen för karriärvägledning inom förvaltningen tar sikte på detta arbete.

Arbetsmiljö och Frisknärvaro

Arbetsmiljön inom bildningsnämndens verksamhetsområden blir allt viktigare och det systematiska arbetet behöver utvecklas i samverkan med fackliga organisationer. Trenden är att sjukfrånvaron har minskat de senaste åren och under 2020 ligger den på drygt 5 %. Det är dock svårt att göra en likvärdig jämförelse med föregående år, då vi under 2020 har haft en pandemi att hantera.

2015	2016	2017	2018	2019	2020
6.55%	5.84 %	5.56 %	5.59 %	3.46 %	5.24 %

Förändringar i lagstiftning och politik

Anvisning

Här beskriver du de förändringar i lagstiftning som kommer att beröra ditt område framöver. Samt andra vindar som blåser. Var tydlig i vad som förändras och vilka krav som därmed kommer förändras på verksamheten.

Skriv gärna i flytande text och lyft ut några punkter med det absolut viktigaste.

- En ökad statlig styrning sker kontinuerligt. De riktade statsbidragen i förskola och grundskola ökar kontinuerligt.
- Kursplanerna i grundskolan ska revideras år 2022.
- Det statliga stödet förstärks gällande likvärdighet och kunskapsutveckling

Nya regler gällande grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan:

- Större möjligheter att använda fjärrundervisning och distansundervisning. Från och med den 1 juli 2021 får skolor använda fjärrundervisning inom fler ämnen än tidigare.
- Regler om distansundervisning införs i skollagen. Distansundervisning får användas för en elev som inte kan vara i skolan på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik.
- Regeringen har beslutat om ändrade ämnesplaner i engelska och matematik för gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå.

Utmaningar

Anvisning

Här presenterar du de utmaningar som verksamheten står inför, kopplat till de trender och förändringar som sker i omvärlden.

Skriv gärna i flytande text och lyft ut några punkter med det absolut viktigaste.

- Kommunens demografiska utveckling; många unga invånare i åldern 0-19 år och ett ökande antal äldre invånare.
- Behov av nya och funktionella lokaler i förskola och grundskola; Stort lokalutvecklingsbehov i bildningsnämndens alla verksamhetsdelar
- Ekonomiska förutsättningar; skapa förutsättningar så att alla barn och elever kan garanteras en likvärdig skola oavsett behov av särskilt stöd, socioekonomisk bakgrund, etnicitet etc. Det är viktigt, att i ett svårt ekonomiskt läge, inte välja bort utbildad och behörig personal då denna är "billigare" att "drifta" och på så sätt skapa ett mer gynnsamt ekonomiskt läge i ett kort perspektiv.
- Likvärdig utbildning för alla barn och elever; alla elever ska garanteras en likvärdig utbildning oavsett vilka förutsättningar individen har. Det är viktigt ur ett samhällsperspektiv att så många elever som möjligt når gymnasiebehörighet och dessutom avslutar sin gymnasieutbildning.
- Behov av ett kommunalt helhetsgrepp gällande Kommunalt Aktivitets Ansvar, där Arbetsmarknadsenheten har ett tydligt utföraruppdrag gällande praktik och motiverande insatser, kommunal vuxenutbildning står för utbildningsinsatserna och

där socialförvaltningens bidragssystem möjliggör för flexibla och innovativa lösningar.

- Den ökande segregationen i samhället; jobba framåtsyftande med att ta fram kommunövergripande insatser för att främja integrationsarbetet i kommunen som helhet.
- Kompetensförsörjningen inom de olika verksamheterna; det är idag en stor svårighet att hitta behörig personal med rätt kompetenser inom alla verksamhetsområden.
- Personalens arbetsmiljö; stort behov av att aktivt arbeta med personalens fysiska och psykosociala arbetsmiljö. Det är extra aktuellt i dessa tider med Covid 19 pandemin och lokaler som inte är funktionella.

Beredskap och gap

Anvisning

Här skriver du vilken beredskap verksamheten har att möta förändrade krav och omständigheter samt om det finns ett gap där det idag är svårt att möta förändringen.

Skriv gärna i flytande text och lyft ut några punkter med det absolut viktigaste.

Verksamheterna inom bildningsförvaltningen har hög beredskap att möta förändrade krav och omständigheter. Det finns dock ett antal orosmoln som behöver omnämnas:

- Befintliga lokaler i relation till de identifierade behov av nybyggnation, renoveringar etc. Många lokaler, framför allt i förskolan och särskolan har idag inte funktionella lokaler och de behöver anpassas och renoveras. I takt med ett utökat bostadsbyggande kommer behovet av nybyggnation att bli stort inom alla verksamhetsdelar och i de flesta geografiska skolområdena.
- Ekonomiska förutsättningar: De aktuella ekonomiska förutsättningarna kräver effektiviseringar och ibland reella besparingar. Våra små enheter i förskolan försvårar effektiviseringar gällande utökad samverkan. Personalstyrkan är alltför liten och det finns inte möjlighet till flexibilitet. Antal barn/förskola är för litet för att kunna dra nytta av stordriftsfördelar. Vissa grundskolor tex. Björnekullaskolan har lektionsutrymmen som är anpassade för elevgrupper på 20 elever. Det går inte att bedriva undervisning i större grupper om 25-30 elever i befintliga rum. Ventilation och golvyta räcker inte till. Även här blir det svårt att genomföra effektiviseringar, då lokalerna inte är anpassade och flexibla.
- Den svåra situationen då det gäller kompetensförsörjningen i bildningsnämndens alla verksamhetsdelar.
- Arbetsmiljön för elever och personal

Händelser 2022 samt planår 2023-2024

Anvisning

Här beskriver du de händelser och större aktiviteter som är planerade att genomföras under 2022 samt planår 2023-2024.

Skriv gärna i flytande text och lyft ut några punkter med det absolut viktigaste.

- Lokalutveckling, utifrån identifierade behov, i alla verksamhetsdelar.

- Åstorp ingår i ett 3-årsprojekt i samverkan med Skolverket gällande *Nyanländas lärande*. Uppstart sker under våren 2021 och inleds med en omfattande nulägesanalys som i sin tur ska generera en handlingsplan för kommande insatser. Alla verksamheter från förskola till kommunal vuxenutbildning deltar. Skolverket bidrar med kompetens och i viss mån ekonomiska resurser för tex. kompetensutveckling. Inbjudan från Skolverket har sin grund i Åstorps höga andel elever med annat modersmål än svenska.
- Då pedagogiskt arbete ska utgå ifrån vetenskap och beprövad erfarenhet deltar kommunen, tillsammans med ett antal andra skolhuvudmän, forskare från *Chalmers*, och *Me university* i ett forskningsprogram över 3 år *Vetenskaplig skola på riktigt*. Inom programmet utvecklas även användandet av *Loop Me* - ett digitalt verktyg för att kunna följa upp och utvärdera undervisning, ledarskap mm.
- Tillitsbaserat ledarskap i *Loop Me* - förvaltningens chefer kommer att utveckla det tillitsbaserade ledarskapet och följa upp och utvärdera detsamma i *Loop Me*.
- Utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet och det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Arbete med karriärvägledning för alla barn och elever i förskola och grundskola. Karriärvägledning ska vara en naturlig del av all undervisning.
- Språkutvecklande arbete, kooperativt lärande, värdeskapande lärande i alla verksamheter.
- Arbete med digitalisering och programmering i alla verksamhetsdelar.